

223/1852 ř.z.
Cís. patent
ze dne 24. října 1852
o ustanoveních týkajících se výroby, obchodu a držení zbraní a věcí muničních a nošení
zbraní (zbrojní patent)

Částka I.
O výrobě zbraní a věcí muničních a o obchodu s nimi

§ 1

Ustanovení patentu tohoto vztahují se dílem na takovou zbraň a na takové věci muniční, které vůbec zapovězeno jest vyráběti, je míti a jich užívati, jakož i obchod s nimi vésti, dílem na takovou zbraň a takové věci muniční, které se smějí vyráběti, s nimiž se smí obchod vésti, a dovoleno jest míti a jich užívati toliko s následujícími obmezeními.

§ 2

Za zbraň zapovězenou se prohlašují:

Dýky, stylety a nože na způsob styletu dutě broušené, kordy o trojím ostří, trombony, terceroly pod sedm vídeňských palců zvicí, pojímajíc v míru tuto i pažbu a hlaveň, větrovky všelikého druhu, granáty ruční a skleněné, petardy a rakety zapalovací, konečně všeliká zbraň ukrytá jakéhokoliv druhu, příhodna k zákeřným útokům, např. pušky v holi, hole s kordem ap.

Ke zbrani zapovězené počteny bud'ěž i nástroje všeliké, jichž původní a přirozená forma zúmyslně jest změněna, aby se jimi tíže poraniti mohlo, jakož vůbec všeliký nástroj ukrytý, k útokům zákeřným příhodný, který podle povahy své ustanoven není ani k provozování umění nějakého nebo nějaké živnosti, ani k domácí potřebě.

§ 3

Za munici zapovězenou prohlašuje se střelná bavlna a podobné látky výbušné.

§ 4

Kromě živnostníků a obchodníků, k výrobě a prodeji zbraně nebo munice oprávněných, nemá vůbec nikdo práva zbraň nebo munici jakéhokoliv druhu, ani k své vlastní potřebě zhotovovati nebo způsobem živnostnickým prodávati.

Zapovězenou zbraň a zapovězené věci muniční nesmějí však ani oprávnění živnostníci a obchodníci (§ 11) zhotovovati a prodávati, jestliže k tomu neobdrželi zvláštního povolení.

§ 5

Za povolení toto žádati se má u politického úřadu zemského, který povolení toliko výjimkou, z příčin zřetele hodných, a slyšev prve (státní) úřad bezpečnosti, udělí, a při tom určitě ustanoví, jakou zbraň a munici a mnoho-li jí dělati dovoluje a v jaké míře obchod s ní se provozovati může.

§ 6

Věci muniční, dovolené i také zapovězené, mohou se výjimkou vyráběti v laboratořích chemických na veřejných učilištích, avšak i tam jen v takovém množství, kolik k účelům vědeckým jest potřebí.

Taktěž dovoleno jest každému, kdo má právo nositi zbraň střelnou, že si může připravovati i olovo k nabíjení.

§ 7

Živnostníci a obchodníci, kteří mají právo vyráběti zbraň a věci muniční a vésti s nimi obchod, mohou provozovati živnost a obchod ten toliko ve svých dílnách a v místnostech k prodeji ustanovených. Stali by se tedy trestnými, kdyby mimo místa tato nebo jinak tajně zbraň nebo věci muniční vyráběli nebo prodávali, jakož i tím, kdyby zásoby věcí těchto jakýmkoli způsobem zatajovali úřadu, který je vyzval, aby je udali.

Částka II.

Kdo má právo míti zbraň a věci muniční

§ 8

Míti zbraň a munici zapovězenou dovoleno jest vůbec jen tomu, kdo k tomu obdrží zvláštní povolení.

§ 9

Za povolení, aby někdo směl míti zbraň nebo munici zapovězenou, žádati se má u politického úřadu zemského, a mají se prokázati příčiny zřetele hodné, z kterých kdo má zbraně nebo munice zapovězené zapotřebí.

Není-li proti tomu žádné překážky, má se povolení žádané po slyšení (státního) úřadu bezpečnosti písemně uděliti, a k němu, žádá-li se za to, i zvláštní povolení ke koupi pro toho kterého živnostníka přiložiti.

§ 10

Zvláště může se dáti povolení kupovati a prodávati zbraň takovou oprávněným obchodníkům se zbraní, a míti zbraň takovou jednotlivým osobám i tehda, když jde o starou nebo z užívání vyšlou zbraň zapovězenou, která má toliko hodnotu historickou nebo uměleckou, anebo hodnotu zvláštní oblíby.

§ 11

V povolení živnostníkům a obchodníkům uděleném vyráběti nebo prodávati zbraň a munici zapovězenou obsaženo jest i povolení, míti takové věci, rovněž jako povolením, laboratořím chemickým na veřejných učilištích uděleným, propůjčeno jest i právo, míti dotčené tam věci muniční. Taktéž nemají ti, kdo mají právo provozovati živnost nějakou nebo zaměstnání nějaké, při němž zapotřebí mají nástrojů, které mají povahu zapovězené zbraně, anebo při němž zapotřebí mají munice zapovězené, zapotřebí zvláštního povolení, by mohli věci tyto míti. Mají se však věci ty vždy chovati v místnostech živnostenských k tomu ustanovených.

Zbraně a munice řečené může se však někomu jen tolik povolit a někdo jí může, co počtu a množství se týče, jen tolik míti, co se s potřebou a okolnostmi jeho srovnává a co nedává příčiny k důvodnému podezření, že by jí nějak zneužíval.

Živnostníci a obchodníci, kteří mají povolení prodávati zbraň a munici zapovězenou, jsou povinni o prodeji tomto vésti knihu záznamní, v níž se mají zevrubně zapisovati osoby, kterým, i čas, kdy zbraň a munice taková byla prodána, jakož i povolení, na jehož předložení jedině prodej státi se může.

§ 12

Míti jinou zbraň a jiné věci muniční, nežli ty, které v § 2 jakožto zapovězené jsou pojmenovány, jest sice osobám, jimž to není zákonem nebo od úřadu výslovně zakázáno, dovoleno, avšak i dovolené zbraně a munice nesmí nikdo míti množství nepřiměřené, které by budilo důvodné podezření nějakého zneužívání. Kdo má zbraní nebo věcí muničních více, nežli potřeba jeho

osobní vyhledává, má to oznámiti politickému úřadu zemskému, který v příčině té učiní, co bude příhodno. Míti muniční vojenskou dovoleno jest toliko těm, jimž služba k tomu dává práva, anebo kteří výjimkou obdrželi zvláštní zmocnění, že mohou takové muniční věci míti.

§ 13

Živnostníci a obchodníci dopustí se krom toho zvláště činu trestného:

- a) když prodají někomu zbraň nebo muniční zapovězenou, aniž byl tento předložil povolení ke koupi, které oni mají schovávat (§ 9);
- b) když o takových věcech zapovězených, které jim někdo, neprokázav povolení, že je může míti, ku prodeji, k zaslání nebo k jakémukoli jinému konci přinese nebo zašle, ihned k úřadu bezpečnosti oznámení neučiní a zapovězenou braň nebo muniční, dá-li se to dělati, dotud, až se další nějaké opatření stane, u sebe nepodrží.

Částka III.

Kdo má právo zbraň nositi

§ 14

Právo nebo povolení, zbraň míti, neobsahuje v sobě práva a povolení zbraň nositi. Co se týče vojska, ustanovuje se právo, zbraň míti a ji nositi, předpisy vojenskými. Jiné osoby mají vůbec k nošení zbraně zapotřebí zvláštního povolení.

§ 15

Výjimkou mají právo, nositi zbraň, nežádavše za zvláštní dovolení k tomu:

- a) ti, kdož podle služby své nebo svého charakteru mají právo nebo povinnost, nositi zbraň, avšak smějí nositi jen takovou zbraň, která náleží k předepsanému vypravení nebo k úřednímu oděvu;
- b) ti, jichž živnost nebo zaměstnání to s sebou přináší, že musí zbraně nebo nástrojů jí za rovné pokládaných i kromě domu užívati, avšak jen v čas skutečného provozování živnosti nebo zaměstnání;
- c) ty osoby civilní, u nichž v jednotlivých zemích (korunních) podle posavadního obyčeje zbraň jest příslušenstvím obvyklého tam kroje zemského, ač nebylo-li jim právo toto v tom neb onom případě odejmuto, a to jen co se týče zbraně ke kroji zemskému náležité;
- d) služebnictvo soukromé, k jehož uniformě nebo livreji se obyčejně zbraň nosí, ač nebylo-li osobám jednotlivým právo, nositi zbraň, odňato a jen jakožto příslušenství uniformy nebo livreje;
- e) cizozemští pocestní, kteří k uniformě nebo ke kroji národnímu zbraň nosí, jakož i příslušníci jich, co se týče livreje, pod omezením svrchu dotčeným [a), b) a c)], konečně
- f) střelci řádné, s povolením úředním zřízené střelnice, ač nebylo-li tomu neb onomu z nich právo k nošení zbraně odňato, když navštěvují střelnice.

§ 16

Kdo má právo nositi zbraň, má i právo dáti si zbraň svou a věci muniční od svého služebnictva na jistá místa donášeti.

§ 17

Každý, kdo nemůže některý z případů výjimečných, v § 15 a 16 uvedených, na sebe vztahovati, obdrží povolení k nošení zbraně toliko udělením pasu zbrojního, který se však smí vydávati jenom osobám nepodezřelým.

§ 18

Za vydání pasu zbrojního žádati se má u těch úřadů, které k tomu v každé zemi (korunní) později budou pojmenovány.

§ 19

Pasy zbrojní vyhotoveny buďtež podle formuláře, který se předepíše. Mají platnost jen pro ty kusy zbraně, pro ty osoby, pro tu potřebu a pro ten čas, na který jsou vyhotoveny, a musí se po projití tohoto času obnoviti. Pasy zbrojní platí k potřebě legitimace i kromě okresu správního, pro který jsou vydány. Přeloží-li však ten, kdo má zbraň nějakou, opatřen jsa pasem zbrojním ještě platným, bydliště své do jiného okresu správního, má dáti v šesti nedělích po přestěhování se tam pas zbrojní u úřadu nového okresu, který k vyhotovování pasů zbrojních jest příslušný, pod neplatností vidovati.

§ 20

Pasy zbrojní vydávati se mají na tři léta, nebo i k určitým potřebám (např. na cesty) na kratší čas.

§ 21

Za pas zbrojní neplatí se kromě kolků 8 (osmi) Kč žádného jiného poplatku.

§ 22

Ztratí-li se někomu pas zbrojní, může žádati za vyhotovení duplikátu.

§ 23

Cizozemským pocestným, kteří jsou předepsanými listinami průvodními opatřeni, dovoleno jest vézti s sebou zbraň k jich osobní ochraně potřebnou, anebo k uniformě, ke kroji národnímu nebo k livreji jejich služebnictva náležitou, kromě munice k ní ustanovené; když však pocestní tito vstoupí na hranici (československou), má úřad bezpečnosti zbraň a munici tuto na listě průvodní, ač není-li na ní již poznamenána, poznamenati.

§ 24

Kdo má k nošení zbraně potřebí pasu zbrojního, má míti pas tento, když nosí zbraň, při sobě, aby se jím podle potřeby mohl vykázati.

§ 25

Byl-li by někdo, nose proti zákonu zbraň, postižen, anebo měl-li by sice pas zbrojní, nemohl-li by ho ale předložiti, má se mu v tom i v onom případě zbraň odejmouti, a jest povinen bez zdráhání ji vydati.

§ 26

Přepouštění pas zbrojní někomu jinému jest zapovězeno.

§ 27

Kdo na sebe převede cizí pas zbrojní anebo ho neprávě užívá, dopustí se porušení zákona tohoto, ač nemá-li to býti prostředkem k vykonání nějakého činu trestného, na kterýž uložen jest trest těžší.

Částka IV. Ustanovení trestní

§ 28

Kdo se při přestoupení zákona tohoto dopustí nějakého činu trestného, pojmenovaného v §§ 335, 336 lit. f), 372, 431 a 445 obecního zákona trestního, potrestán býti má podle ustanovení zákona onoho.

§ 29

Všeliké nedovolené zhotovování zbraně, byť i nebyla zapovězena nebo povahou svou podezřelá, jakož i věci muničních, potrestáno budiž vězením od 1 až do 14 dní, všeliký pak nedovolený obchod se zbraní a věcmi muničními, kterýmž se i obchod komisionální a spediční rozumí, vězením ode tří dnů až do jednoho měsíce kromě toho, že věci nalezené propadnou.

§ 30

Kdo by, nemaje k tomu povolení, zbraň nebo munici v takovém množství vyrobil, objednal, od někoho převzal neb prodával, která se s potřebou a okolnostmi jeho nesrovnává a důvodné podezření zlého užívání vzbuzuje, potrestán buď, nedopustil-li se tím činu trestného, na který uložen jest trest těžší, kromě toho, že věci nalezené propadnou, vězením od tří měsíců až do jednoho roku.

§ 31

Byl-li při nedovolené výrobě prachu nebo při nedovoleném obchodu s ním nějaký přestupek důchodkový spáchán, nebo předsevzat a nedokonán, má úřad příslušný kromě trestu dotčeného nalézt ještě za příčinou tohoto přestupku na onen trest, který v předpisech toho se týkajících zvláště jest uložen.

§ 32

Měl-li by někdo, nemaje k tomu dovolení, zbraň a munici, potrestán budiž pokutou peněžitou od dvaceti až do dvou set korun nebo vězením od tří dnů až do jednoho měsíce, kromě toho, že zbraň a munice nalezená propadne. Jsou-li tu okolnosti přitěžující, může se také uložiti pokuta až do jednoho tisíce korun nebo vězení až do tří měsíců.

§ 33

Měl-li by někdo, nešetřiv nařízení, obsaženého v § 12, dovolenou sice zbraň a munici, ale v takovém množství, které se s potřebou a okolnostmi jeho nesrovnává a podezření zlého užívání vzbuzuje, potrestán buď, ač není-li to čin trestný, na nějž uložen jest trest těžší, kromě toho, že věci nalezené propadnou, vězením od tří měsíců až do jednoho roku.

§ 34

Dopustí-li se živnostníci nebo obchodníci přestupků v §§ 7, 11 a 13 připomenutých, potrestáni buďtež podle ustanovení obsažených v §§ 28 až do 33. Jsou-li tu okolnosti přitěžující zvláště důležité, může se jim i právo k provozování živnosti nebo obchodu odejmouti.

§ 35

Živnostníci a obchodníci, kteří opominou vésti knihu záznamní, v § 11 připomenutou, buďtež poprvé potrestáni pokutou od dvaceti až do jednoho sta korun, podruhé do dvou set korun. Při dalším opakování toho budiž vyřknuta ztráta živnosti.

§ 36

Kdo by bez dovolení a neprokázav potřeby k odvrácení hrozícího nebezpečství zbraň nosil, tomu uložena bude krom toho, že zbraň, kterou bez dovolení nosil, propadne, pokuta od deseti až do třiceti korun nebo vězení od jednoho až do tří dnů.

§ 37

Nastoupí-li však při tom (§ 36) okolnosti přitěžující, má se uložit pokuta od dvaceti až do šesti set korun nebo vězení ode tří dnů až do tří měsíců. Za takovou okolnost přitěžující pokládáno budiž zvláště, když někdo pas zbrojní jinému přepustí, nebo když někdo užije pasu zbrojního, vydaného jiné osobě.

§ 38

Nemůže-li se to, když někdo pas zbrojní někomu přepustí, při trestání nedovoleného nošení zbraně pokládati za okolnost přitěžující, potrestán budiž pro přepuštění toho jak ten, kdo pas zbrojní jinému přepustil, tak i ten, kdo jej na sebe převedl, pokutou od dvaceti až do dvou set korun.

§ 39

Nemůže-li se někomu nic jiného klásti za vinu než to, že byv postižen, proti předpisu obsaženému v § 24 nemohl se náležitým pasem zbrojním vykázati, má se mu zbraň odňatá (§ 25), předloží-li pas později anebo jestliže jej ztratil, prokáže-li, že měl pas zbrojní ještě platný, proti tomu vrátiti, že složí pokutu do dvou až do deseti korun, kterou mu úřad, pro zachování veřejné bezpečnosti zřízený, uloží, nižádného odvolání mu nepovoliv.

Pokuta tato ale nemá místa, když se prokáže potřeba nutná (§ 36).

§ 40

V případech, v nichž jde toliko o užití §§ 36 a 39 tohoto zákona v příčině nošení zbraně, a v nichž nemají místa ani okolnosti přitěžující, aniž jest nešetření předpisů o nošení zbraně spojeno s jiným činem trestným, soudům k rozhodnutí přikázaným, mají okresní politické úřady řízení provésti a trest zákonný ukládati.

Částka V.

Ustanovení obecná

§ 41

Tomu, kdo se pro přestoupení patentu tohoto učiní trestným, může se odejmouti povolení míti a nositi zbraň.

§ 42

Žádá-li toho veřejná bezpečnost, mohou se k nařízení místodržícího povolení míti nebo nositi zbraň, podle patentu tohoto udělená, na čas, v jistých místech nebo jistým osobám obmeziti nebo docela zastaviti, podle toho, jak se toho shledá potřeba.

§ 43

Byla-li by pokuta peněžítá, jež se má uložit, odsouzcenci nebo rodině jeho na důtklivou újmu jmění nebo provozování živnosti, tehdy budiž změněna v přiměřený trest vězení tím způsobem, aby se za každých deset korun uložil jeden den.

§ 44

Pokuty podle tohoto zákona uložené odváděti se mají k dobru chudých k ústavu pro chudé toho místa, kde přestupek byl vykonán.

§ 45

Když někdo má odpovídati z toho, že měl nebo nosil zapovězenou zbraň nebo že měl zapovězené věci muniční, má úřad vždy vyšetřiti, odkud věci tyto pocházejí, aby se podle okolnosti také k tomu trestem mohlo přikročiti, kdo je dělal a rozšiřoval.

§ 46

Zbraň za propadlou prohlášená, nemůže-li se jí užití k potřebám vojenským nebo pro veřejné zbrojnice, budiž prodána buď jakožto zbraň, anebo není-li již k žádné potřebě, nebo musí-li se pro nebezpečnost její učiniti neupotřebitelnou, jako staré železo nebo jiný materiál.

Taktéž prodány buďtež i věci muniční, nemůže-li se jich užití k potřebám vojenským nebo musí-li se zničiti, peněz pak, v tom i onom případě stržených, užito budiž rovněž tak, jako pokut peněžitých (§ 44).

§ 47

Propadnutí zbraně a munice může se jenom z příčin zvláštního zřetele hodných změnití v pokutu peněžitou, kupř. když provinilec věci těchto pilně ku své ochraně nebo ke své živnosti má zapotřebí a nemůže sobě snadno jiných opatřiti, nebo když věci propadlých již tu není.

Pokuta peněžitá vyměřena budiž v takových případech, majíc slušný zřetel na hodnotu věci propadlých, od čtyř korun až do jednoho tisíce korun.

§ 48

Úřady bezpečnosti, četnictvo a vůbec všichni orgánové, k zachování veřejné bezpečnosti zřízení, jak v městech tak i na venkově, jsou zvláště povinny přihlížeti k tomu, aby se ustanovení tato náležitě zachovávala a oznamovati příslušným úřadům činy trestné, o kterýchž vědomosti nabudou.

§ 49

Místodržící ustanoví v každé zemi (korunní) dobu přiměřenou, v kteréž se jeden každý podle nařízení, v tomto patentu učiněných, bude míti zachovati.

Našim ministrům vnitra a spravedlnosti uloženo jest, aby (ve srozumění se správcem nejvyššího úřadu policejního) patent tento ve skutek uvedli, a oni se zmocňují, aby vydali nařízení prováděcí k tomu příhodná.